

587. Rzadkie i nowe dla województwa mazowieckiego gatunki miernikowców i sówkowatych odnotowane w Puszczy Kozienskiej (Lepidoptera: Geometridae, Noctuidae)

Species of Geometridae and Noctuidae (Lepidoptera) rare and new to Mazowieckie Province, recorded in Koziensice Forest

KEY WORDS: Lepidoptera, Geometridae, Noctuidae, records, Mazowieckie Province, C Poland.

Puszcza Kozienska jest położona na pograniczu Mazowsza i Małopolski. Ze względu na wpływ elementów górskich i podgórskich, bogactwo siedlisk oraz dużą powierzchnię lasów o charakterze zbliżonym do naturalnego, teren ten jest bardzo atrakcyjny przyrodniczo.

Przykładami kompleksowych opracowań lepidopterofauny Puszczy są prace dotyczące motyli dziennych (Hesperioidea, Papilionoidea) (BAKOWSKI i in. 2003: Roczn. nauk. Pol. Tow. Ochr. Przyr. „Salamandra”, 7: 181-191) oraz przeziernikowatych (Sesiidae) (BAKOWSKI i in. 2003: Wiad. entomol., 21, 4: 229-240). Dane o rzadko spotykanych w Puszczy Kozienskiej motyli z rodzin: Sphingidae, Notodontidae, Lymantridae, Nolidae i Arctiidae podają BAKOWSKI i PIĄTEK (2011: Wiad. entomol., 31, 1: 43-45).

Niżej podano informacje o nowych i rzadko spotykanych w województwie mazowieckim miernikowcach (Geometridae) i sówkowatych (Noctuidae). Motyle zostały zbawione do źródeł światła, usytuowanych przy leśnicówkach w miejscowościach Przejazd (UTM: EC20) oraz Maciejowice - Cztery Kopce (EC31). Oba miejsca są położone w północnej części Puszczy Kozienskiej i leżą w południowej części woj. mazowieckiego.

Podział systematyczny, nazewnictwo motyli oraz ich rozszedlenie w Polsce przyjęto za BUSZKO i NOWACKIM (2000: Pol. entomol. Monogr., 1: 1-178).

Gatunki nowe dla woj. mazowieckiego, zaznaczono gwiazdką po nazwie gatunkowej [*], potwierdzone z tego obszaru po roku 1960, wyróżniono dwoma gwiazdkami [**].

Większość okazów dowodowych znajduje się w kolekcji drugiego z autorów, pojedyncze okazy znajdują się w zbiorach pierwszego z autorów i Marka HOŁOWIŃSKIEGO.

GEOMETRIDAE

Ascotis selenaria (DENIS et SCHIFFERMÜLLER, 1775)*

Przejazd, 25–31 V 2003 – 2 exx., 6–31 VII 2003 – 5 exx; Maciejowice - Cztery Kopce, 26 VI 2004 – 1 ex., 6–8 VIII 2004 – 4 exx.

W Polsce znany z południowej i środkowej części kraju.

Charissa ambiguata (DUPONCHEL, 1830)*

Maciejowice - Cztery Kopce, 9–15 VII 2004 – 2 exx.

Po roku 1960 podawany ze Śląska i południowo – wschodniej Polski.

Cyclophora albicellaria (HÜBNER, 1789)*

Przejazd, 26 V 2002 – 1 ex, 11 V 2003 – 1 ex.

W Polsce wykazany z okolic Lublina, Częstochowy, Ustronia, Krakowa, Przemyśla, Rzeszowa oraz z Puszczy Białowieskiej.

Thera vetustata (DENIS et SCHIFFERMÜLLER, 1775)*

Maciejowice - Cztery Kopce, 11 IX 2005 – 1 ex.

W górach motyl znany z wielu stanowisk lecz spotykany pojedynczo, na niżu bardzo rzadko łowiony.

Rheumaptera cervinalis (SCOPOLI, 1763)*

Przejazd, 8 V 2002 – 1 ex.; Maciejowice - Cztery Kopce, 26 IV – 3 V 2005 – 4 exx.

W południowych dzielnicach często spotykany, na północy kraju bardziej lokalny i rzadki.

NOCTUIDAE

Idia calvaria (DENIS et SCHIFFERMÜLLER, 1775)**

Przejazd, 9 IX 2002 – 1 ex.; Maciejowice - Cztery Kopce, 12 VI 2004 – 1 ex., 11 IX 2004 – 1 ex., 11 IX 2005 – 1 ex., 7 VIII 2005 – 1 ex.

Po 1960 roku podawany z południowej i wschodniej Polski.

Schrankia taenialis (HÜBNER, 1890)**

Przejazd 16 IX 2003 – 1 ex.; Maciejowice - Cztery Kopce, 26 IX 2003 – 1 ex., 19 VII 2006 – 1 ex.

Hypena obesalis TREITSCHKE, 1829*

Maciejowice - Cztery Kopce, 7 IX 2005 – 1 ex.

Po 1960 podawany z woj. podlaskiego, dolnośląskiego, małopolskiego i podkarpackiego.

Heliothis ononis (DENIS et SCHIFFERMÜLLER, 1775)**

Maciejowice - Cztery Kopce, 22 V 2007 – 1 ex.

Po 1960 roku podawany z południowo-wschodniej Polski.

Hoplodrina respersa (DENIS et SCHIFFERMÜLLER, 1775)*

Przejazd, 18 VI 2003 – 1 ex.

Rzadko spotykany na terenie całego kraju.

Athetis lepigone (MÖSCHLER, 1860)**

Przejazd, 30 VII 2003 – 1 ex.; Maciejowice - Cztery Kopce, 21 V 2007 – 1 ex., 28 VII 2007 – 1 ex.

Znany dotychczas z południowo-wschodniej części kraju oraz z Górnego Śląska.

Ipimorpha contusa (FREYER 1849)**

Przejazd, 6 VII 2003 – 1 ex., 22 VII 2003 – 1 ex.

Gatunek podawany z woj. wielkopolskiego, podlaskiego i lubelskiego.

Agrochola nitida (DENIS et SCHIFFERMÜLLER, 1775)*

Maciejowice - Cztery Kopce, 29 VIII 2003 – 1 ex.

Rzadko spotykany na terenie całego kraju.

Agrochola laevis (HÜBNER, 1803)*

Maciejowice - Cztery Kopce, 19–30 IX 2004 – 4 exx.

Znany przede wszystkim z zachodniej części kraju.

Conistra erythrocephala (DENIS et SCHIFFERMÜLLER, 1775)**

Maciejowice - Cztery Kopce, 27 IX – 25 X 2004 – 11 exx.

Brachylomia viminalis (FABRICIUS, 1776)*

Przejazd, 24 VI 2003 – 1 ex., 6 VII 2003 – 1 ex.; Maciejowice - Cztery Kopce, 16 VII 2004 – 1 ex.

Dichonia convergens (DENIS et SCHIFFERMÜLLER, 1775)*

Maciejowice - Cztery Kopce, 1–4 X 2003 – 2 exx., 3 X 2004 – 1 ex., 27 IX 2005 – 1 ex.

Podawany przede wszystkim z zachodniej i centralnej Polski.

Staurophora celsia (LINNAEUS, 1758)**

Maciejowice - Cztery Kopce, 7–19 IX 2004 – 3 exx.

Częściej obserwowany w zachodniej części kraju.